

Fylkesmannen i Hedmark

Miljøvern avdelingen
Postboks 4034, 2306 Hamar

Saksbehandler, innvalgstelefon
Steinar Østlie, 62 55 11 77

Vår dato	Vår referanse
20.11.2017	2017/5857
Arkiv nr.	Deres referanse
461.3	

Inspeksjonsrapport

2017.009.I.FMHE

Berggren AS,
Postboks 1352,
2206 Kongsvinger

Inspeksjon ved Berggren AS

Dato for inspeksjonen: 16.11.2017
Rapportnummer: 2017.009.I.FMHE
Saksnr.: 2017/5857

Kontaktpersoner ved kontrollen:

Fra virksomheten:
Tore Berggren, daglig leder
Freddy Berg, kvalitets-, HMS-sjef, produktutv.
Lars Erik Eng, produksjef
Per Berggren, tekn. leder

Fra Fylkesmannen i Hedmark:
Helene Mørkkåsa Sandvik, overing.
Steinar Østlie, senioringeniør

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjon ved Berggren AS, 16.11.2017:

Fylkesmannen avdekket 0 avvik og 3 anmerkninger:

- Utslipp av prosessavløp har overskredet rensekravene. Det er usikkert om uttak av avløpsprøver til utslippskontrollen har vært tilstrekkelig representativt.
- Gjennomføring og etterlevelse av internkontrollen kan forbedres.
- Bedriften har ikke rapportert alt innlevert farlig avfall gjennom årlig rapportering.

Virksomheten bes om å gjøre en skriftlig vurdering av tiltak vedrørende anmerkningene innen **01.12.2018**. Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 2.

Med hilsen

Jørn Georg Berg e.f.
miljøverndirektør

Steinar Østlie
senioringeniør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.

1. Informasjon om virksomheten

Organisasjonsnr (underenhet): 973 124 412	Eies av: 929 146 042
Besøksadresse: Stømnervegen 1, 2226 Kongsvinger	Telefon: 62 88 86 60
Bransjenr. (NACE-kode): 10.209 Bearb./konserv. av fisk og fiskevarer	E-post: post@berggren.no

Kontrollert anlegg

Navn: Berggren AS	Anleggsnr: 0402.0083.01
Kommune: 0402 Kongsvinger	Anleggsaktivitet: Fiskeforedling
Fylke: Hedmark	Risikoklasse: -
Tillatelse gitt: 18.10.2006	Tillatelse sist oppdatert: -

2. Inspeksjonens omfang

Formålet med inspeksjonen var å vurdere om virksomheten etterlever regelverk som omfatter virksomhetens risiko for å forurense det ytre miljø, samt rutiner for håndtering av avfall og kjemikalier. Videre er det undersøkt om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Fylkesmannen har blant annet undersøkt:

- Utslipp til vann og luft – utslippskontroll og dokumentasjon av driftsresultater
- Håndtering, lagring og levering av farlig avfall
- Håndtering av kjemikalier, rutiner for substitusjon
- Påvirkning av støy og lukt på omgivelsene
- Forebyggende vedlikehold
- Beredskapstiltak
- Kartlegging og vurdering av risiko for å forurense ytre miljø
- Rutiner for registrering og behandling av uønskede hendelser (avviksbehandling)
- Interne revisjoner og systematisk gjennomgang av internkontrollen

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Fylkesmannen avdekket ingen avvik, men det er påpekt 3 anmerkninger innen de områdene som ble kontrollert. Virksomheten bes om å gjøre en vurdering av anmerkningene og aktuelle tiltak knyttet til disse. Vi ber om en skriftlig redegjørelse av vurderingene og eventuelle tiltak innen **01.12.2018**.

Klageadgang

Pålegget om er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 7. Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter at rapporten er mottatt. Klagen bør være skriftlig, begrunnet, og skal sendes via Fylkesmannen i Hedmark.

4. Gebyr for inspeksjonen

Virksomheten er ved denne inspeksjonen plassert i gebyrsats 3 (Gebyrsats følger av samlet medgått ressursbruk ved inspeksjonen, jf. Fylkesmannens varselbrev datert 23.10.2017). Dette betyr at dere skal betale *kr. 14 600* i gebyr for den gjennomførte inspeksjonen. Faktura med innbetalingsblankett vil bli oversendt fra Miljødirektoratet.

Vedtaket om fastsettelse av gebyr er hjemlet i forurensningsforskriftens kap 39. Gebyrets størrelse kan klages inn til Miljødirektoratet (jf. forvaltningsloven § 28). Klagefristen er tre uker fra rapporten er mottatt. Klagen bør være skriftlig, begrunnet, og skal sendes via Fylkesmannen i Hedmark.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Fylkesmannens postjournal og på www.norskeutslipp.no (jf. offentleglova).

Kopi av rapporten sendes også til:

- Kongsvinger kommune
- GIVAS IKS

6. Avvik

Det ble ikke avdekket avvik under inspeksjonen.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Utslipp av prosessavløp har overskredet renskravene. Det er usikkert om uttak av avløpsprøver til utslippskontrollen har vært tilstrekkelig representativt.

Kommentarer:

Registrerte utslippsmengder har gått noe ned siden 2010/-12, men også for 2016 ble det registrert overskridelse for de høyeste utslippene for P-tot og KOF (maks døgnutslipp og høyeste konsentrasjonsverdi). For 2017 viser prøver t.o.m. juli overskridelser.

Prøvetaking til utslippskontrollen utføres som stikkprøver. Det tas ut 10 stikkprøver per prøvetakingsuke, to per dag – én på formiddag (kl 6-9) og én på ettermiddag (kl 13-15). Bedriften har store episodiske utslipp av prosessavløp etter endt produksjon onsdag og torsdag i forbindelse utslipp av vann fra kokekar for fiskeboller. Dette vannet har høy

temperatur og et høyt innhold av fosfor og organisk stoff. Disse utslippene har gjennomskylt og tømt fettavskiller for oppsamlet fett.

Utslippene utgjør en betydelig del av bedriftens samlede utslipp, og blandprøven som tas ut til analyse vil påvirkes sterkt av hvorvidt disse utslippene fanges opp av stikkprøvene de aktuelle dagene. Dersom disse utslippene omfattes av prøveuttakene, kan blandprøven vise et høyere utslipp enn hva som er reelt. Dersom utslippene ikke inngår i prøvetakingen, vil blandprøven vise et mindre utslipp enn reelt.

Det er viktig å tilstrebe sikkerhet for tilstrekkelig god representativitet for prøvetakingen, dvs. at sammensetningen av den uttatte blandprøven (samleprøven) som sendes til analyse, samsvarer med sammensetningen av det reelle utslippet i samme periode.

Bedriften er i ferd med å installere to varmegjenvinningstanker, hver på 30 000 l. Den ene tar ut varme fra varmt spillvann. Spillvannets støtutslipp vil dessuten utjamnes i tanken, med påfølgende langsom tilbakeføring til renseanlegg. Oppholdstid kan være én til flere dager.

Ettersom avløpsvann inn på fettavskiller ved dette tiltaket vil ha lavere temperatur enn før, må fettavskilleren forventes å fungere bedre ved å samle opp mer fett. Avløpet fra tanken vil fordrøyes der og ledes til renseanlegget over et lengre tidsrom. Prøvetakingen må dermed forventes å bli mer representativ. Det aksepteres å avvente effekten av installering av varmegjenvinningstanken, både med tanke på mer effektiv oppsamling av fett og mer representativ prøvetaking, før det eventuelt vurderes om det er påkrevet med ytterligere tiltak, f.eks. i form av montering av automatisk prøvetaker, for uttak av mengdeproporsjonale delprøver.

Anmerkning 2

Gjennomføring og etterlevelse av internkontrollen kan forbedres.

Kommentarer:

Kartlegging, analyse og vurdering av risikoforhold ytre miljø

Modellen og rutinen for analyse av risikofylte hendelser er tilfredsstillende. Graderingen av sannsynlighet og konsekvens er konkretisert med supplerende beskrivelser. Det er beskrevet aktuelle tiltak for hendelser med høye risikoprodukt.

For ytre miljø er imidlertid få aktuelle hendelser kartlagt og vurdert. Disse er avgrenset til utslipp av fett og fosfor fra avløp og lekkasje fra kjemikalier. Andre forhold og hendelser, som f.eks. utslipp/lekkasje fra nedgravd oljetank, ytre støy og lukt, forsøpling, feilaktig sortering, håndtering og lagring av avfall, er ikke kartlagt og vurdert. Riktignok vurderer bedriften kvalitativt at flere av disse forholdene ikke utgjør noen vesentlig belastning eller ulempe for omgivelsene, men alle faktorer og hendelser som kan påvirke ytre miljø bør synliggjøres at er vurdert.

Avviksregistrering og -behandling

Bedriften har tilsynelatende etablert tilfredsstillende kriterier for registrering av avvik. Det registreres imidlertid knapt noen avvik som berører ytre miljø. I 2017 har det forekommet flere overskridelser av rense-/utslippskravene. Det er skrevet ett samleavvik for overskridelsene i november.

Vi ber bedriften vurdere om terskelen hos de ansatte for å registrere avvik når aktuelle hendelser inntreffer, er for høy.

Intern revisjon/systematisk gjennomgang av internkontrollen

Det er ikke gjennomført intern revisjon av internkontrollen som omfatter området ytre miljø, for å verifisere om internkontrollen og prosedyrene er hensiktsmessige, tilstrekkelige og fungerer som forutsatt.

Anmerkning 3

Bedriften har ikke rapportert alt innlevert farlig avfall gjennom årlig rapportering.

Kommentarer:

Gjennom egenrapportene til Altinn har bedriften kun rapportert lysstoffrør som levert farlig avfall i 2016. Ved inspeksjonen ble det opplyst at det også er levert bl.a. spillolje og blyakkumulatorer.

For årene 2015 og 2013 er det ikke rapportert levert farlig avfall. I følge avfallsforskriften § 11-8 skal farlig avfall leveres minst én gang årlig, dersom avfallsmengden overstiger 1 kg. Alt levert avfall skal rapporteres gjennom årlig rapportering til Altinn.

En 20-liters kanne med spillolje e.l. innhold var plassert utenfor farlig avfalls-container. Kanna stod åpen uten lokk. Dette er ikke forsvarlig oppbevaring av farlig avfall.

8. Andre forhold

Produksjon

Insula AS er nye eiere i Berggren fra 2016. Berggren har hatt leveranser til COOP for hele landet, men overtar nå leveranser til Rema-kjeden i tillegg.

Det er søkt økning i årlig produksjonsramme fra 3000 til 6500 tonn. Det blir tilført noe produksjonstønning i januar 2018, noe mer i mai, mens hovedtyngden fra Maxmat Bodø (leveranse til Rema) kommer i august/september. Ved den planlagte produksjonsøkningen vil produksjonsdagen øke fra 6 til 16 timer i lengde. Antall produksjonsdager vil ligge fast (ca. 254 dager), dvs. at det produseres kun på hverdager. Antall ansatte vil øke fra ca. 40 til ca. 50.

Intern rensing prosessavløp:

Renseanlegget består av 3 slamavskillere i serie, samt fettavskiller. Det er ikke etablert pH-justering av avløpet, men pH er ut fra målinger relativt nøytral og stabil. Avløpet fra matproduksjonen er svakt surt. Vaskevannet er basisk.

Ekstern lukt og støy

Bedriften anser at ekstern lukt og støy fra bedriften ikke utgjør noe problem eller ulempe for omgivelsene. Det lukter noe «fiskekake» i nærområdet, men dette anses ikke å utgjøre noen ubehagelig lukt. Støynivået fra bedriften bør heller ikke være noe problem. Kompressorer er innebygd i bedriftslokalene. Viftene på taket er store og støysvake. Bedriften har sentrallager

for ferdigprodukter, dit produktene kjøres ut fortløpende. Det er ikke oppstilling av biler med kjøleaggregater som venter på levering.

Energi

Elektrisitet og biodiesel benyttes som energibærere. Biodiesel er best egnet til bruk om sommeren, vinterstid blir den nedkjølt og tykflytende, slik at den tetter filtere. For øvrig er det lite behov for å tilføre ekstern varmekilde til fyring om vinteren, ettersom prosessen avgir mye varme. Når varmegjenvinningstankene tas i bruk, forventes at biodieselforbruket vil kunne reduseres med ca. 50 %.

Bedriften skifter belysning til LED-lamper etter hvert som de gamle glødelampene og lysrørene ryker.

Kjemikalier

Det brukes kjemikalier og kjemiske stoffer til rengjøring, fyrkjel og vannbehandling. Kjemikalier registreres i Eco-online, og risikovurderes der. Bedriften benytter kun næringsmiddelgodkjente stoffer. Det gjennomføres substitusjonsvurderinger, mens dette dokumenteres ikke skriftlig.

Grunnforurensning

Bedriften kjenner ikke til at det forekommer forurensning av grunnen på bedriftsområdet.

Planmessig vedlikehold av maskiner og utstyr

Faste oppdrag er oppført på månedlige og ukentlige planer. I tillegg avdekkes hastetiltak og akutte behov på fredagsmøter. Teknisk avdeling har tavlemøter på mandag, og setter opp handlingsplan for uka. Tiltakene føres opp på excel-ark, der utførte oppdrag markeres med grønt, påbegynte oppdrag med gult og ikke-påbegynte med rødt (feltfarge for gjennomføringsstatus). Bemanningen i teknisk avdeling er nå utvidet til 6 personer, dette bl.a. med tanke på forventet økt vedlikeholdsbehov i forbindelse med planlagt produksjonsøkning.

9. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for kontrollen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven).
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften).
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften).
- Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter korrespondanse mellom virksomheten og Fylkesmannen
- Virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige driften og til forhold av betydning for helse/miljø/sikkerhet
- Utslippstillatelsen fra Fylkesmannen i Hedmark, datert 18.10.2006.